

Nedsat tid med lønkompensation kan få FOAs medlemmer til at blive længere

FOA har gennemført en medlemsundersøgelse fra d. 25. maj til d. 3. juni 2007 i FOAs elektroniske medlemspanel "MedlemsPulsen". Den er sendt til 2.130 erhvervsaktive FOA-medlemmer, som er 50 år eller derover. 1.186 har svaret. Det giver en samlet svarprocent på 56 procent.¹

Undersøgelsens hovedresultater

Langt størstedelen af de FOA-medlemmer, som er fyldt 50 år, forventer at gå på efterløn. Kun omtrent hver femte regner med at blive på arbejdsmarkedet, til de når folkepensionsalderen på 65 år.

De personer i undersøgelsen, som siger, at de regner med at trække sig tilbage inden folkepensionsalderen, er blevet spurgt, om tre forskellige modeller kunne få dem til at blive længere på arbejdsmarkedet, når de er blevet 60 år - og i givet fald hvor lang tid ekstra. De 3 modeller er:

- Model 1. En femtedel ned i tid uden lønkompensation men med fuld pensionsindbetaling.
- Model 2. En femtedel ned i tid med delvis lønkompensation og med fuld pensionsindbetaling.
- Model 3. En femtedel ned i tid med fuld lønkompensation og fuld pensionsindbetaling.

Undersøgelsen viser, at der kan hentes meget ved at tilbyde de offentligt ansatte på 60 år og derover en dags mindre arbejde om ugen med fuld lønkompensation og fuld pensionsindbetaling (model 3). Af dem, som ellers ville være gået af tidligere, svarer 45 procent, at en sådan model kunne få dem til at blive længere. 31 procent svarer måske, og 22 procent svarer nej. Samlet set siger tre fjerdedele altså enten "ja" eller "måske" til at blive længere på arbejdsmarkedet med sådan en ordning. Og i gennemsnit vil det kunne få dem til at blive cirka 2 år længere på arbejdsmarkedet.

Denne type seniorordning ville kunne sikre mellem 3.600 og 6.000 ekstra fuldtidsstillinger om året indenfor FOAs områder.

Til den model, hvor man går ned i tid uden lønkompensation (model 1), svarer 14 procent, at de vil blive længere (35 procent "måske"). Og til model 2, hvor man går ned i tid med delvis lønkompensation siger 19 procent, at de vil blive længere (og 36 procent "måske").

Tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet

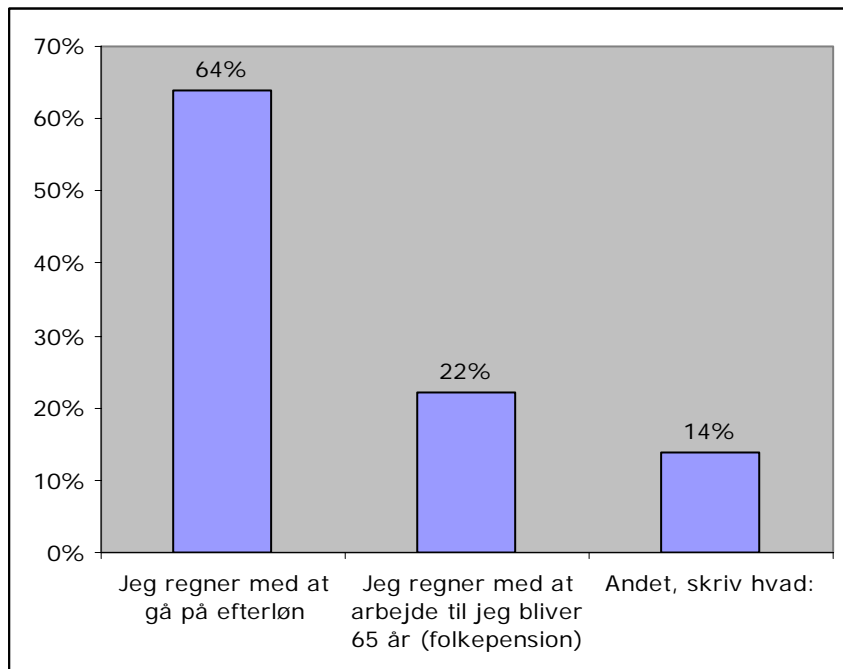
64 procent af deltagerne i undersøgelsen forventer at gå på efterløn, *jf. figur 1*. 22 procent regner med at arbejde, til de går på folkepension, og 14 procent svarer andet (her har de fleste sagt, at de forventer at gå på efterløn, inden de bliver 65 år). Langt de fleste af FOAs

---

¹ Denne svarprocent tager ikke højde for, at der er e-mails, der ikke kunne afleveres. Da undersøgelsen er gennemført i sammenhæng med undersøgelser til andre medlemsgrupper, er det ikke muligt at bestemme, hvor mange af de 173 uleverede mails, der hører til medlemmer over 50 år. Men den reelle svarprocent er over de 56 %.

medlemmer over 50 år forventer altså at gå på efterløn. I dag går FOAs medlemmer i gennemsnit på efterløn, når de er 60½ år.

Figur 1. Hvordan og hvornår forventer du at trække dig tilbage fra arbejdsmarkedet?

(1047 besvarelser)

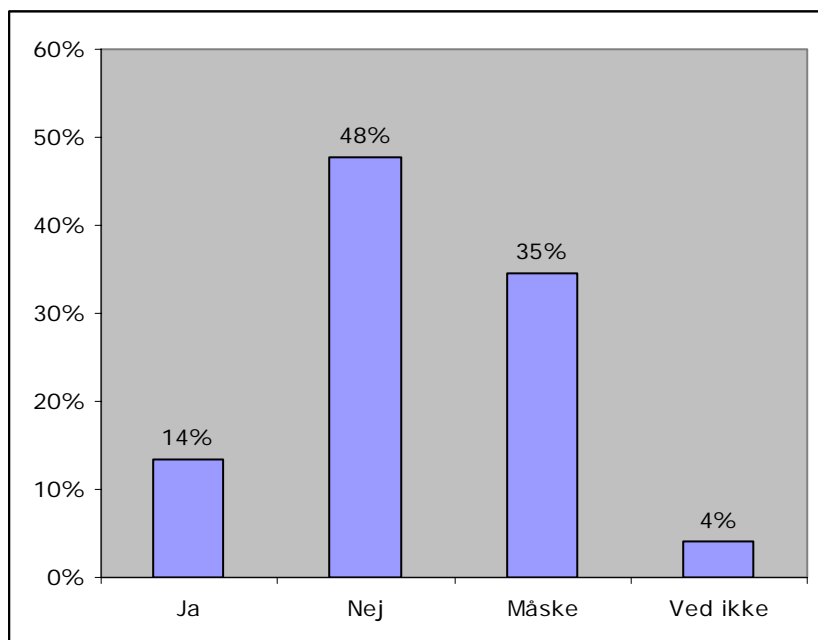
Model 1: En femtedel ned i tid uden lønkompensation

Dem, som forventer at gå af, inden de bliver 65 år, er blevet spurgt om deres holdning til tre forskellige modeller, hvor man kan gå ned i tid som 60årig med forskellige former for kompensation. Den første model går på, at man som 60årig får mulighed for at gå ned i tid uden lønkompensation, men med fuld pensionsindbetaling.

Det vil få 14 procent til at blive længere på arbejdsmarkedet. 35 procent svarer måske, 48 procent siger nej, se figur 2.

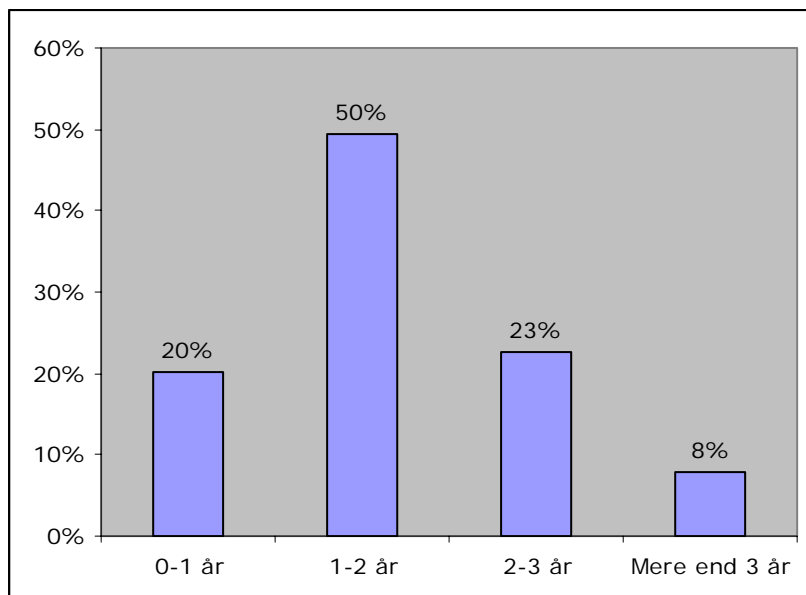
Dem som siger "ja" eller "måske" til, at en sådan ordning kunne få dem til at blive længere, er blevet spurgt, hvor lang tid ekstra det ville få dem til at blive. Halvdelen svarer mellem 1 og 2 år, jf. figur 3. I gennemsnit svarer det til knap 1,7 år for gruppen af "ja" og "måske"-sigere.

Figur 2. Forestil dig følgende: Fra du fylder 60 år har du ret til at arbejde 1 dag mindre om ugen (gå en femtedel ned i tid). Du går tilsvarende ned i løn. Men din arbejdsgiver betaler stadig fuldt pensionsbidrag. Ville det få dig til at blive længere på arbejdsmarkedet i stedet for at gå op efterløn?

(801 besvarelser: Dem, som ikke regner med at blive, til de er 65 år)

Figur 3. Hvor lang tid ekstra ville du blive på arbejdsmarkedet, hvis du kunne arbejde 1 dag mindre om ugen uden at blive kompenseret på lønnen, men dog stadig med fuld pensionsindbetaling?

(384 besvarelser: Dem, som siger "ja" eller "måske", i spørgsmålet forinden)

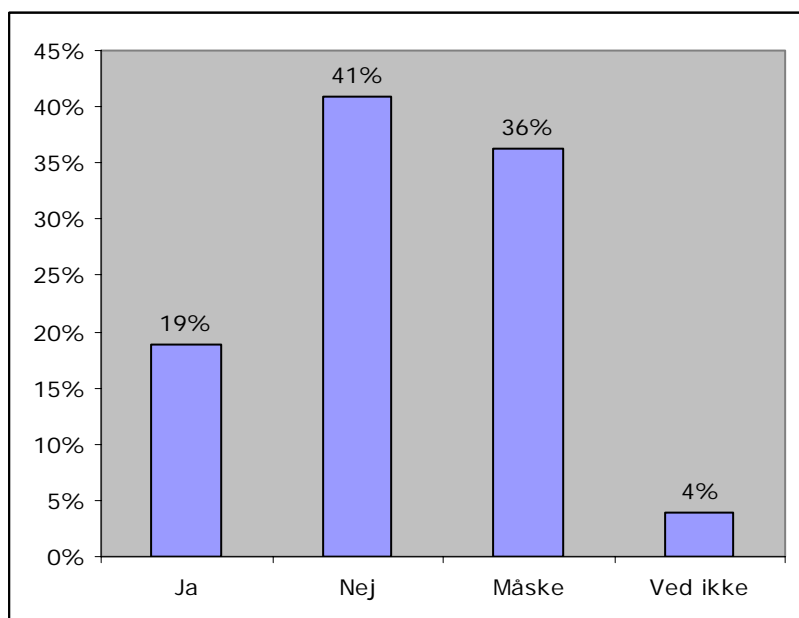
Model 2. En femtedel ned i tid med delvis lønkompensation

Model 2 går ud på, at når man fylder 60 år, får man ret til at arbejde en dag mindre om ugen. Man får kompenseret halvdelen af sin løn den dag, men opretholder fuld pensionsindbetaling.

19 procent af dem, som ellers ville være gået af, siger, at det vil kunne få dem til at blive længere på arbejdsmarkedet og 36 procent siger "måske". 41 procent mener ikke, at det vil kunne få dem til at blive længere, *jf. figur 4*.

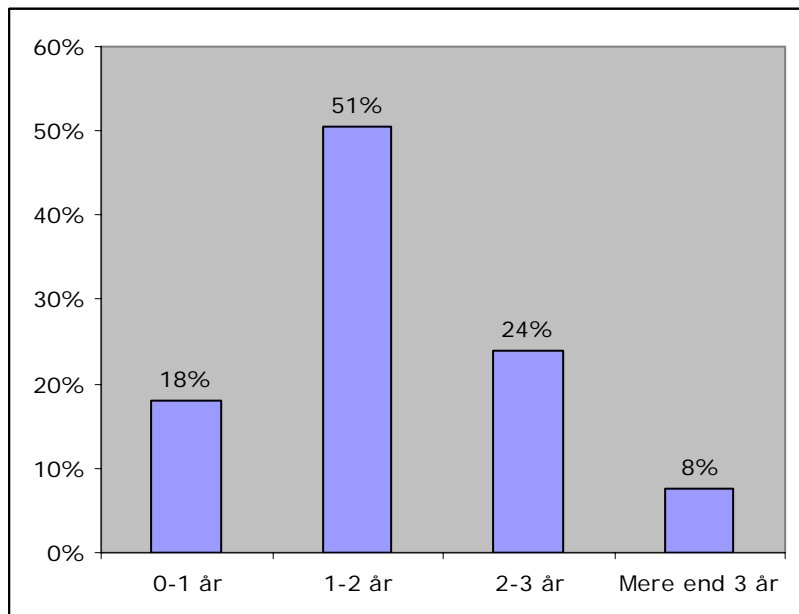
Af dem, som siger "ja" eller "måske" til modellen, vil det kunne få halvdelen til at blive 1-2 år længere på arbejdsmarkedet, *se figur 5*. I gennemsnit svarer det til ca. 1,7 år for gruppen af "ja" og "måske" sigere.

Figur 4. Forestil dig følgende: Fra du fylder 60 år, har du ret til at arbejde 1 dag mindre om ugen (gå en femtedel ned i tid). Du får 50 % lønkompensation for den dag. Men din arbejdsgiver betaler stadig fuldt pensionsbidrag. Ville det få dig til at blive længere på arbejdsmarkedet i stedet for at gå på efterløn?

(801 besvarelser: Dem, som ikke regner med at blive, til de er 65 år)

Figur 5. *Hvor lang tid ekstra ville du blive på arbejdsmarkedet, hvis du kunne arbejde 1 dag mindre, men modtog 50 % lønkompensation for den dag og fuld pensionsbetaling?*

(440 besvarelser: Dem som siger "ja" eller måske" i spørgsmålet forinden)

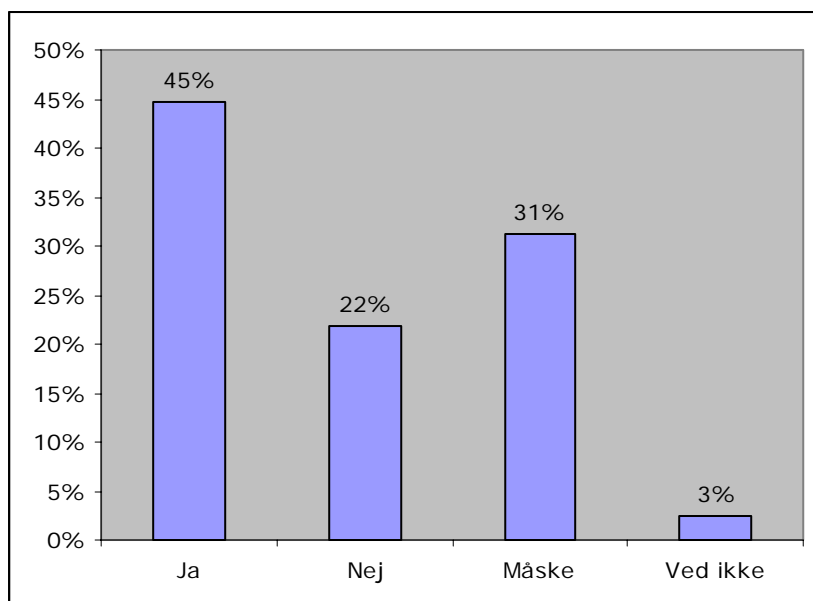
Model 3: Ned i tid med fuld lønkompensation

Model 3 går ud på, at man som 60 årig får ret til at arbejde en dag mindre om ugen og samtidig kompenseres fuldt ud på sin løn samt opretholder hele sin pensionsindbetaling.

45 procent af dem, som ellers vil gå af, siger, at det vil få dem til at blive længere på arbejdsmarkedet. 31 procent svarer "måske" og 22 procent siger nej, *jf. figur 6*.

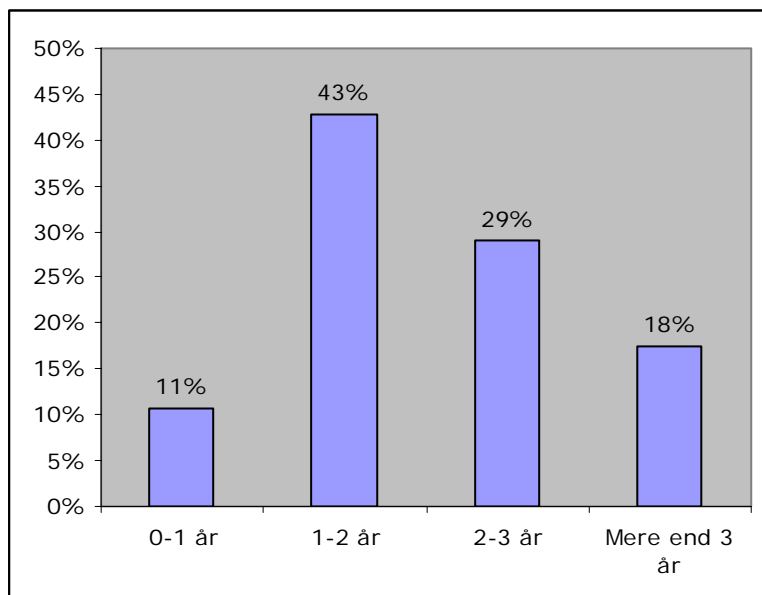
Næsten 90 procent af dem, som siger ja eller måske til at blive længere med "model 3", vil arbejde 1-2 år eller mere. I gennemsnit er det lidt over 2 år for gruppen.

Figur 6. Forestil dig følgende: Fra du fylder 60 år har du ret til at arbejde 1 dag mindre om ugen (gå en femtedel ned i tid). Du får fuld lønkompensation og fuldt pensionsbidrag. Ville det få dig til at blive længere på arbejdsmarkedet i stedet for at gå på efterløn?

(799 besvarelser: Dem, som ikke regner med at blive, til de er 65 år)

Figur. 7 Hvor lang tid ekstra ville du blive på arbejdsmarkedet, hvis du kunne arbejde 1 dag mindre, men modtog fuld løn og fuld pensionsindbetaling?

(604 besvarelser: Dem, som siger "ja" eller måske", i spørgsmålet forinden)

Øvrige udsagn fra medlemmerne om, hvad der kunne få dem til at blive længere på arbejdsmarkedet

Til sidst i undersøgelsen er medlemmerne blevet opfordret til at skrive, hvad der kunne få dem til at blive længere på arbejdsmarkedet.

Det fremgår, at der er en del medlemmer, som ikke regner med at have helbred til at kunne blive meget længere end til de er 60 år. Andre har besluttet sig for, hvornår de efter en lang indsats på arbejdsmarkedet vil trække sig tilbage – typisk på efterløn – for at få mere tid til familien og andet.

Herudover er der en stor del af medlemmerne, som har skrevet, hvad der kunne få dem til at blive længere.

De temaer, der går igen i besvarelserne, er især:

- Nedsat tid i forskellige varianter – gerne tidligere end ved de 60 år, fx fra 55 år (færre dage om ugen eller for en dels vedkommende hellere færre timer om dagen, evt. arbejde ½ tid fra 60 år til 62 år og bevare retten til fuld efterløn mv.)
- Færre børn, hvis dagplejer (fx fra 4 til 3 børn for samme løn)
- Ekstra ferie eller omsorgsdage
- Færre weekendvagter
- Lettere arbejdsopgaver, herunder også færre tunge løft (kan fx opnås ved motor på barnevognen, varetagelse af oplæring af elever og nyansatte, arbejde i terapi, administrativt arbejde, ingen gæstedagpleje)
- Bedre normeringer, mindre stress og bedre arbejdsforhold
- Mere respekt og anerkendelse
- Bedre løn
- Større økonomisk gevinst ved at arbejde til 62/65 år eller længere
- Større økonomisk gevinst ved at arbejde ved siden af efterlønnen.

Perspektiver for undersøgelsen: Seniorordninger kan løse en stor del af manglen på hænder

Undersøgelse på undersøgelse dokumenterer, at der vil blive mangel på arbejdskraft i den offentlige sektor de kommende år. Allerede i dag meldes der om rekrutteringsproblemer på flere områder. Hver 3. medarbejder i den offentlige sektor er over 50 år. Finansministeriets nyeste beregninger siger, at der de næste 8 år vil være 35.000 flere der forlader den offentlige sektor end der bliver rekrutteret til den.² Det skyldes primært en større tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Oveni manglen på de 35.000 personer skal man lægge det ekstra behov for personale, der opstår, fordi vi bliver ældre og derfor efterspørger mere pleje og omsorg samt det ekstra behov, som opstår med ønsket om mere kvalitet i den offentlige sektor.

I Finansministeriets budgetredegørelse fra maj 2007 anføres det, at hvis man kan få folk til at udskyde tilbagetrækningen med 1 år, vil det kunne løse halvdelen af behovet på 35.000 mennesker. Undersøgelsen her dokumenterer, at op til 75 procent (45 procent "ja" og 31 procent "måske") af FOAs medlemmer, der er fyldt 50 år, kan blive i gennemsnit 2 år længere på arbejdsmarkedet end de ellers ville have gjort, hvis de får ret til at gå ned i tid med en dag om ugen, men med fuld lønkomensation og fuld pensionsindbetaling.

---

² Budgetredegørelse maj 2007, *Finansministeriet*.

Bilag 1. Spørgsmål om seniorordninger til erhvervsaktive medlemmer af Medlemspulsen på 50 år eller mere:

Måske er du begyndt at overveje, hvornår du ønsker at trække dig tilbage fra arbejdsmarkedet. Her kommer nogle spørgsmål om det emne.

Hvordan og hvornår forventer du at trække dig tilbage fra arbejdsmarkedet?

Jeg regner med at gå på efterløn Jeg regner med at arbejde til jeg bliver 65 år (folkepension) Andet, skriv hvad:

Ned i tid uden lønkompensation.

Forestil dig følgende: Fra du fylder 60 år har du ret til at arbejde 1 dag mindre om ugen (gå en femtedel ned i tid). Du går tilsvarende ned i løn. Men din arbejdsgiver betaler stadig fuldt pensionsbidrag. Ville det få dig til at blive længere på arbejdsmarkedet i stedet for at gå på efterløn?

Ja Nej Måske Ved ikke

Hvor lang tid ekstra ville du blive på arbejdsmarkedet, hvis du kunne arbejde 1 dag mindre om ugen uden at blive kompenseret på lønnen, men dog stadig med fuld pensionsindbetaling?

0-1 år 1-2 år 2-3 år Mere end 3 år

**

Ned i tid med delvis lønkompensation.

Forestil dig følgende: Fra du fylder 60 år har du ret til at arbejde 1 dag mindre om ugen (gå en femtedel ned i tid). Du får 50 % lønkompensation for den dag. Men din arbejdsgiver betaler stadig fuldt pensionsbidrag. Ville det få dig til at blive længere på arbejdsmarkedet i stedet for at gå på efterløn?

Ja Nej Måske Ved ikke

Hvor lang tid ekstra ville du blive på arbejdsmarkedet, hvis du kunne arbejde 1 dag mindre, men modtog 50 % lønkompensation for den dag og fuld pensionsbetaling?

0-1 år 1-2 år 2-3 år Mere end 3 år

Ned i tid med fuld lønkompensation.

Forestil dig følgende: Fra du fylder 60 år har du ret til at arbejde 1 dag mindre om ugen (gå en femtedel ned i tid). Du får fuld lønkompensation og fuldt pensionsbidrag. Ville det få dig til at blive længere på arbejdsmarkedet i stedet for at gå på efterløn?

Ja Nej Måske Ved ikke

Hvor lang tid ekstra ville du blive på arbejdsmarkedet, hvis du kunne arbejde 1 dag mindre men modtog fuld løn og fuld pensionsindbetaling?

0-1 år 1-2 år 2-3 år Mere end 3 år

Skriv gerne nogle ord om, hvad der kunne få dig til at blive længere på arbejdsmarkedet:

